

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 19. 03. 2015 r.

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk

II.517.4993.2014.JN

Pan
Płk Jacek Kitliński
Dyrektor Generalny
Służby Więziennej
Warszawa

Wznowienie *Genie Dyrektora*

W kierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich wnioskach przez osoby pozbawione wolności, podnoszone są zarzuty umieszczenia ich w celi mieszkalnej niezgodnie z deklaracją w przedmiocie używania wyrobów tytoniowych, co skutkuje naruszeniem prawa do przebywania w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.

Dyrektorzy Okręgowi Służby Więziennej, którzy na wniosek Rzecznika prowadzili postępowania wyjaśniające, zwykle nie stwierdzają nieprawidłowości w postępowaniu administracji jednostek penitencjarnych w badanym zakresie. **Z przedstawionych wyjaśnień wynika, że osadzeni są umieszczani w celi zgodnie z deklaracją dotyczącą używania wyrobów tytoniowych. Rzecznik nie kwestionuje tych ustaleń, choć w przypadkach, w których osadzony dokonuje zmiany treści takiej deklaracji (czasami wielokrotnie), weryfikacja zarzutów jest utrudniona. Okoliczności zmian tej deklaracji nie potwierdzają bowiem dokumenty, np. oświadczenie osadzonego, czy też treść notatek sporządzonych przez wychowawcę w aktach osobopoznawczych.** Informacje te zawarte są jedynie w Centralnej Bazie Danych Osób Pozbawionych Wolności Noe.NET., przy czym zdarza się, że są one wprowadzane z jednodniowym lub dwudniowym opóźnieniem w stosunku do zmiany celi mieszkalnej. W ocenie dyrektorów okręgowych jest to wystarczające źródło informacji, na podstawie którego można dokonać rzetelnej oceny prawidłowości postępowania administracji zakładu karnego/aresztu śledczego w przedmiotowym zakresie.

Należy jednak zauważyć, iż we wszystkich ostatnio badanych sprawach, w aktach osobopoznawczych znajdują się pisemne oświadczenia osadzonych w sprawie używania lub nieużywania wyrobów tytoniowych, lub powyższy fakt jest odnotowany przez wychowawcę w notatce, ale ta dokumentacja nie dotyczy okresu objętego skargą. Informacje istotne w sprawie, dotyczące zmiany przedmiotowych deklaracji, odnoszące się do okresu, w którym w ocenie wnioskodawców dochodzi do naruszenia ich prawa do przebywania w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, znajdują się jedynie w systemie Neo.Net., w przeglądarce zmian ASO.

Powyższe ustalenia wskazują na brak jednolitego sposobu dokumentowania informacji dotyczącej używania przez osadzonego wyrobów tytoniowych, co prowadzi do niepożądanych sytuacji. Przede wszystkim weryfikacja przedmiotowych zarzutów napotyka trudności w obliczu braku możliwości wykazania, że osadzony rzeczywiście zmieniał treść przedmiotowej deklaracji. W takiej sytuacji administracja jednostki penitencjarnej może spotkać się z zarzutem, że nie dołożyła należytej staranności przy podejmowaniu decyzji o umieszczeniu osadzonego w celi mieszkalnej.

Rzecznik Praw Obywatelskich wyraża pogląd, iż zmiana deklaracji w zakresie używania wyrobów tytoniowych jest istotną informacją osobopoznawczą w rozumieniu § 22 ust. 3 Zarządzenia Nr 2/04 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych, której powzięcie wychowawca powinien udokumentować w aktach osobowych osadzonego, poprzez zamieszczenie notatki z rozmowy z osadzonym. Taki zapis byłby dopiero – w ocenie Rzecznika - podstawą do wprowadzenia przez wychowawcę zmian w tym zakresie w systemie Neo.Net.

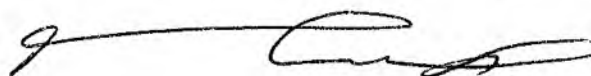
Wydaje się, że najbardziej pożądanym i niebudzącym żadnych wątpliwości sposobem dokumentowania przedmiotowych kwestii byłoby odebranie od osadzonego oświadczenia i umieszczenie w aktach osobowych cz. B.

Mimo, że obowiązujące przepisy nie wymagają składania przez osadzonych oświadczeń dotyczących używania wyrobów tytoniowych w formie pisemnej i takie oświadczenie nie mieści się w katalogu dokumentów załączonych do teczek osobopoznawczej skazanego, wymienionych w § 88 Zarządzenia Nr 2/2004 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, to jednak takie działania nie naruszają również przepisów prawa.

Wprowadzenie takiej praktyki zapewne przysłużyłoby się ochronie poszanowania praw osób pozbawionych wolności, a także zabezpieczało interes jednostki penitencjarnej w przypadku ewentualnych roszczeń odszkodowawczych ze strony osadzonych.

W związku z powyższym, uprzejmie proszę Pana Dyrektora o zajęcie stanowiska w przedstawionej sprawie i poinformowanie Rzecznika Praw Obywatelskich o jego treści.

Z poważaniem

A handwritten signature in black ink, consisting of a long horizontal stroke followed by a series of loops and curves.

